

Матвійчук Наталія
Володимирівна

Культурна дипломатія США за президентства Д. Трампа

УДК 327
DOI <https://doi.org/10.24195/2414-9616.2020-4.19>

Матвійчук Наталія Володимирівна
кандидат історичних наук,
старший викладач кафедри
міжнародних відносин
Національного університету
«Острозька академія»
вул. Семінарська, 2, Острог,
Рівненська область, Україна

У статті проаналізовано культурну дипломатію Сполучених Штатів Америки за адміністрації Д. Трампа. Актуальність проблеми зумовлена важливістю вивчення складових зовнішньополітичної діяльності країн. Міжкультурне співробітництво, як і політичний, економічний, військовий та інші чинники істотно впливає на сучасні міжнародні відносини.

Метою статті є аналіз культурної дипломатії Сполучених Штатів Америки за президентства Д. Трампа, виявлення особливостей та змін у підходах реалізації культурної політики. Методологічну основу розвідки складає метод політико-системного аналізу. Використання цього методу дозволило виявити спільні та відмінні ознаки культурної дипломатії адміністрації Д. Трампа та його попередників. Водночас обрана тематика потребує застосування полідисциплінарних підходів, використання інструментарію: економіки, психології, культурології, менеджменту та ін.

Авторка дослідила основні пріоритети культурної дипломатії США. Проаналізовано роль та дії Д. Трампа у налагодженні міжкультурного діалогу Сполучених Штатів Америки з іншими державами. Розглянуто роль державних органів і структур, їх вплив на культурну дипломатію. Доведено, що поряд із економічними, політичними, військовими чинниками, культурна дипломатія посідає чільне місце у підтримці іміджу США як глобального лідера. Встановлено, що зі вступом Д. Трампа на пост президента США, було скорочено державні видатки на фінансування культурної дипломатії держави. Попри те, що культурна дипломатія є важливою складовою частиною публічної дипломатії, спостерігається спад діяльності у сфері налагодження міжкультурної комунікації і зосередження Д. Трампом, в першу чергу, на внутрішньому житті країни. Такі дії адміністрації Д. Трампа призвели до порушення головних принципів культурної дипломатії – толерантності та відкритості до інших культур, що сприяє погіршенню світового іміджу Сполучених Штатів Америки, падіння довіри, зниження взаєморозуміння між державами.

Встановлено, що, окрім посадових осіб та державних інституцій США, вплив на культурну дипломатію країни здійснюють недержавні організації. У цілому культурна дипломатія США – це продукт діяльності державного приватного та громадського секторів.

Ключові слова: культурна дипломатія, «м'яка сила», Д. Трамп, США.

Вступ. Сьогодні міжнародні відносини вирізняються різноманіттям напрямів співпраці. Поряд із традиційною дипломатією помітно посилюється вплив цифрової, віртуальної, твіттер-дипломатії. Важливу роль відіграє й культурна дипломатія, що є ефективним інструментом ведення зовнішньої політики держав. Міжкультурна співпраця на рівні із політичною, економічною, науковою та ін. діяльністю виступає істотним чинником сучасних міжнародних відносин.

Усі дії держави та її представників, які впливають на культурне життя громадян прямо чи опосередковано, навмисно чи ні, у своїй сукупності складають культурну дипломатію цієї держави [40, с. 66]. Культурна дипломатія держави є виявом «м'якої сили» («soft power»). Це поняття було введено Дж. Наєм у 90-х рр. минулого століття. Вперше термін «культурна дипломатія» було вжито 1959 р. Р. Таєром, спеціальним помічником Державного секретаря США з питань координації міжнародних освітніх та культурних зав'язків [29].

У глобалізованому світі культурна дипломатія має важливе значення для забезпечення миру та стабільності, ведення міжкультурного діалогу, покращення іміджу країни серед світового співтовариства, популяризації своєї культури, ство-

рення цілісного уявлення про країну, формування довірливих відносин з міжнародною спільнотою. Застосування культурної дипломатії спрямоване на досягнення важливих цілей: досягнення державних інтересів, сприяння національній безпеці та економічному розвитку. За висловом професорки Джорджтаунського університету С. Шнайдер, культурна дипломатія це обмін інформацією, місцевістю, ідеями й іншими аспектами культури між націями, що сприяє взаєморозумінню [27, р. 1].

Мета та завдання. Дослідження сучасних видів дипломатії привертає увагу вчених. Дедалі частіше публікуються роботи в яких розкривається роль цифрової, економічної, релігійної, спортивної, твіттер-дипломатії та ін. Не стало винятком й дослідження культурної дипломатії країн та її ролі у зовнішній політиці держави. Попри вивченість питання щодо культурної дипломатії США, поза увагою дослідників залишається робота адміністрації Д. Трампа у цій сфері, що й стало метою статті.

Методи дослідження. Аналіз культурної дипломатії вимагає від науковців застосування широкого спектру міждисциплінарних методів та підходів (економіки, психології, культурології, менеджменту та ін.). Проблеми культурної дипломатії досліджуються у США вже тривалий час. Існує низка праць,

присвячених обраній проблематиці [10–11, 14–16, 21, 25–27]. Окремо необхідно виділити роботи російських науковців С. Михайлова [41], Г. Філімонова [44], які, аналізуючи культурну дипломатію США, вкладають у цю діяльність негативні дії, зауважуючи, що культурна політика США є нав'язливою й експансіоністською. Серед українських вчених розробкою проблеми культурної дипломатії США займаються Ю. Белоколог [34], І. Габро [35], І. Гавриленко [36–37], О. Кучмій [39], Ю. Подаєнко [24], І. Місюк [42], Г. Шамаєва [45].

Результати. Культурна політика США має довголітню історію. Першу програму «культурного обміну» започаткував сенатор Дж. Фулбрайт у 1946 р. для «сприяння міжнародній добрій волі шляхом обміну студентами у сферах освіти, культури та науки» [29]. Один із найбільш відомих прикладів культурної дипломатії – це діяльність у 1950–1960 рр. т. зв. «послів джазу». Свобода джазу зробила його «мистецьким аналогом американської політичної системи», яка не лише демонструвала американське мистецтво, але й була відчутним символом американських цінностей [29]. Друга половина ХХ ст. стала часом реалізації потужної культурної експансії США, яка виявилася ефективним інструментом зовнішньої політики американського уряду.

Культурна дипломатія у США посідає чільне місце (на рівні із економічними, військовими, політичними чинниками) й покликана забезпечувати світове лідерство. Політичний розвиток США неодноразово доводив той факт, що культурний потенціал, полікультурна спадщина держави відігравали не менш важливу роль у формуванні статусу світового лідера, ніж інші складові глобального лідерства [39, с. 1]. Культурна дипломатія США є одним із засобів реалізації концепції «американського інтернаціоналізму». За словами К. Холмса, ця концепція базується на принципах миру, поваги до прав та свобод, рівність всіх держав; при цьому наголошується, що обов'язком США є забезпечення цих рівних умов та миру, дотримання демократичних цінностей [33, с. 30]. Г. Шамаєва вважає, що США є лідером у веденні культурної дипломатії [45, с. 75]. Дослідниця зауважує, що американська модель культурної дипломатії істотно відрізняється від інших країн, а найбільш важливими інструментами культурної дипломатії США є програми культурних і академічних обмінів, гранти та ін., що спрямовані передусім на поширення американських цінностей [45, с. 75–76].

Можна виокремити два найголовніші принципи культурної дипломатії держави (втому числі й США) – відображення цінностей країни-донора та розрахунок на певну цільову аудиторію. Розуміння міжнародного середовища є важливим як в дипломатії традиційній, так і для культурної дипломатії. Важливо виробляти специфічні про-

грами культурної дипломатії, які б були зорієнтовані на взаємодію із країнами з відмінними релігією, політичним укладом та способом життя. Культурна дипломатія є успішною коли знайдено відклик серед населення країни на яку вона була спрямована. Важливою місією є віднайдення та демонстрація певних зав'язків США із країною перебування. Культурні традиції, що інтегруються у життя приймаючої країни мають найсильніший і тривалий вплив [27, р. 7].

Необхідно підкреслити, що існують розбіжності між розумінням термінів «публічна» та «культурна» дипломатія у США та країнах Європи. У Великобританії, Німеччині, Іспанії та ін., діяльність у сфері культури є специфічним методом зовнішньої політики, створені спеціальні органи, які займаються цими питаннями (Британська Рада, Гете Інститут, Інститут Сервантеса). Натомість у США не простежується формального відокремлення культурної дипломатії від публічної [37, с. 139]. Місія американської публічної дипломатії полягає у підтримці досягнення цілей та завдань зовнішньої політики США, просуванні національних інтересів та зміцненні національної безпеки шляхом інформування та впливу на іноземну громадськість, розширення та зміцнення відносин між людьми та урядом США і громадянами решти світу [2]. Виходячи з цього, культурна дипломатія має ту ж мету та завдання. Важко розділити публічну і культурну дипломатію США, вони здійснюються у симбіозі. Однак не варто ототожнювати ці поняття. Поняття «публічна дипломатія» є ширшим, і включає в себе культурну дипломатію як частину зовнішньополітичної діяльності держави.

Зовнішню політику США визначає президент країни. Відтак від нього залежить й культурна дипломатія США. Виконавчим органом є The United States Department of State (Державний департамент США), який очолює Державний секретар, котрого призначає президент і затверджує Сенат США. Зовнішня політика держави залежить, багато у чому, від президента, Держсекретаря та заступника секретаря з питань публічної дипломатії та державних справ, який здійснює контроль за бюро у справах освіти та культури та глобальних громадських зв'язків, а також Центром глобальної участі та бере участь у розробці зовнішньої політики [2].

На офіційному сайті Державного департаменту США вказується «Ми віримо в силу мистецтва, яка допоможе нам просунути наші найвищі зовнішньополітичні цілі, від відстоювання прав людини до підтримки стійких суспільств. По мірі того, як дипломатія розвивалася від взаємодії органів влади до людей із усіх верств суспільства, культурна дипломатія зблизила громади та підвищила обізнаність про важливі глобальні проблеми» [29].

У стратегічному плані Державного департаменту США та U. S. Agency for International Development (USAID, Агентство США з міжнародного розвитку) на 2018–2022 рр. зазначається, що найбільшим пріоритетом є захист безпеки американців; стверджується, що США залишаються глобальною державою, яка прагне й надалі розбудувати світовий порядок дотримуючись міжнародного устрою та поважаючи інші нації [20, р. 23]. Найбільшими загрозами як для США, так і для світу названо зброю масового знищення, тероризм, наркоторгівлю, кіберзлочинність. У стратегії зазначається, що стабільність світу залежить від співпраці сильних і незалежних націй, які поважають одна одну [20, р. 23]. Поряд із визначенням основних держав, які заважають національній безпеці США, вказується, що країна разом із міжнародними партнерами буде розбудовувати демократію, боротиметься із бідністю та продовольчими проблемами, сприятиме економічному розвитку й працюватиме над залученням жінок до діяльності у громадянському житті держав [20, р. 23]. Наголошено, що США віддавна є «силою добра у світі», поборником демократії, верховенства права, економічних свобод. Водночас у стратегії підкреслюється, що таке лідерство США є необхідною запорукою для подолання світових криз і забезпечення безпеки світовому співтовариству [20, р. 23]. Для досягнення цих цілей розробники стратегії зауважують, що США будуть використовувати й методи культурної дипломатії, зокрема наголошуючи, що в першу чергу це забезпечення доступності освіти для дітей та молоді, як запоруки стратегії розумного розвитку з метою поліпшення економічних умов [20, р. 38].

Пріоритетами зовнішньої політики США за президентства Д. Трампа було оголошено співпрацю з країнами шляхом поваги до їх принципів, об'єднання проти радикального тероризму, побудову нових союзів [43]. Серед дослідників існує думка, що Д. Трамп є прихильником політики «ізоляціонізму» [34] тому цілком логічно виглядає скорочення державних витрат на ведення культурної дипломатії. Гасло, висловлене 45-м президентом США «America First» («Америка перш за все»), чітко показало пріоритетні напрями діяльності Д. Трампа. На відміну від свого попередника, який проголосив «нову еру американської культурної дипломатії», що була спрямована на діалог та компроміс зі світовим співтовариством [39, с. 14], бачення Д. Трампа суттєво відрізняється. Свідченням цього є жорстка міграційна політика, проголошена 45-президентом, побудова стіни на кордоні із Мексикою, заяви про депортацію значної кількості нелегальних мігрантів та ін. Очевидно, що такі дії не сприятимуть міжкультурному діалогу із багатьма країнами. Підтвердженням цього є скорочення фінансування з державного бюджету, яке

виділяється для ведення публічної дипломатії (й культурної дипломатії як однієї із складових). Наприклад, на таку роботу у 2014 р. із державного бюджету було виділено 1,07 млн. доларів, 2015 р. – 1,11 млн. доларів, 2016 р. – 1,12 млн. доларів, 2017 р. – 1,21 млн. доларів, на 2018 р. було заплановано – 0,82 млн. доларів, 2019 р. – 0,72 млн. доларів [30, р. 44]. Зосередженість на внутрішньому житті країни накладає відбиток і на культурну дипломатію, оскільки керівництво держави вважає її менш пріоритетним напрямом у зовнішній політиці держави [15]. Висловлене Д. Трампом в інавгураційній промові гасло, про зміну діючих союзів та створення нових об'єднань держав, не сприяє міжкультурному діалогу та призводить до погіршення іміджу США, як ненадійного партнера. Проте процеси міжкультурної комунікації незворотні [23].

Ініціативи Б. Обама у сфері культурної політики: переформатування відносин із мусульманським світом, налагодження відносин із державами, з якими США десятиліттями не підтримували дипломатичні стосунки, були відкинені адміністрацією Д. Трампа. Особливо це помітно у відносинах із мусульманським світом, зокрема, пріоритетним завданням США, за словами Д. Трампа, є протидія ісламському тероризму. Попри важливість боротьби із світовим тероризмом, адміністрація Д. Трампа не продовжила політику міжкультурного діалогу Б. Обама, який намагався вести партнерську культурну політику, наголошував на важливому внеску мусульман у розвиток світової науки та мистецтва. Радикальні кроки адміністрації Д. Трампа, щодо вбивства іранського генерала К. Сулеймані, спричинили не лише загострення відносин між країнами й засудження таких дій з боку інших країн, а й звели нанівець культурний діалог між сторонами. У документі про публічну дипломатію США Консультативна рада центру публічної дипломатії стверджує, що саме для протидії тероризму та екстремізму варто залучати методи культурної дипломатії – зосереджувати увагу на молоді, її освіті, зайнятості, сприяти реалізації у житті [19, р. 1]. Далі йдеться, що для нової адміністрації (тобто Д. Трампу) необхідно докладати зусиль для розширення меж публічної і культурної дипломатії США, використовуючи для цього всі доступні методи, продовжувати поширювати знання про США, роблячи акцент на демократичній системі управління, гарантіях свобод як «скарбів американської культури» [19, р. 2]. Очевидно, що позиція Д. Трампа та його адміністрації щодо силового розв'язання питань, які пов'язані з ісламським тероризмом неоднозначна для розуміння серед громадськості США, науковців, політиків та ін. В боротьбі з міжнародним тероризмом важливим є вибудовування діалогу, віднайдення поміркованих осіб, що є вразливими до радикалізму та здатні підпасти під його вплив.

Ще один амбітний план адміністрації Д. Трампа, який був названий «угодою століття», – бажання досягти компромісу між довголітньою боротьбою між Ізраїлем та Палестиною, був сприйнятий неоднозначно. У цьому випадку мала б почати працювати культурна дипломатія й намагатися все ж знайти спільні точки «дотику» для примирення сторін. Однак експерти зазначають, що і в цій ситуації Д. Трамп залишився вірним своїй манері керівництва, запропонувавши власне бачення виходу із ситуації, яке, у першу чергу, як зазначають фахівці, вигідне Д. Трампу, який напередодні виборів намагається збільшити свої шанси на переобрання президентом США. Хоча дії Д. Трампа є намаганням до врегулювання конфлікту, який затягнувся, Палестина не готова йти на територіальні поступки. Не сприяє діалогу між сторонами й визнання з боку США Єрусалиму столицею Ізраїлю, що ще більше посилює протиріччя, в тому числі й культурні. Крім того, такі дії адміністрації Д. Трампа вносять нестабільність в усьому регіоні Близького Сходу й створюють перешкоди до міжкультурного діалогу.

Науковець та військовослужбовець США В. Руг стверджує, що передвиборчі висловлювання Д. Трампа щодо економічного спадання у США, нечесних ЗМІ, недосконалої системи голосування, заангажованості та упередженості спецслужб держави, критика діяльності НАТО та ООН підірвали міжнародну довіру до американських цінностей та США в цілому [25]. Такі висловлювання 45 президента США руйнують серед світової громадськості усталену думку, яка склалася історично щодо поваги до американської демократії та верховенства права, незалежних преси і судової влади [26].

Прихильність Д. Трампа до течії реалізму накладає й відбиток на його зовнішню політику. 45-й президент США фактично відмовився від опори на характерні для Сполучених Штатів ідеологічні конструкції месіанського характеру, що обґрунтовують максимальну активність американської політики на міжнародній арені [41, с. 22]. Закритість, надмірна амбіційність, невміння вести діалог та йти на компроміс, застосування примусу – ті чинники діяльності Д. Трампа, що впливають на публічну, а відтак і культурну, дипломатію США. Творець терміну «м'яка сила» Дж. Най, аналізуючи діяльність Д. Трампа зауважує, що багато президентів США намагалися застосовувати моральні підходи до зовнішньої політики. Однак, наголошує вчений, президент Д. Трамп є найменш моральним зі всіх керівників, яких він досліджував, і це призвело до зменшення «м'якої сили» США [21]. Проте така ситуація є прогнозованою, Д. Трамп – прагматик і реаліст, тому характерно те, що свою політику зосереджує на методах притаманних цим напрямом. В одній зі статей у «The New York Times» Д. Трампа звинувачують у культурному вакуумі

Білого дому. Йдеться про те, що за час свого президентства (стаття написана 29 червня 2019 р.) Д. Трамп майже не проводив культурні події, як це традиційно робили його попередники. Автор статті наголошує «ніколи в нас не було президента не просто байдужого до мистецтва, а активно опозиційного до митців» [12]. Крім того значно впливає й внутрішня ситуація в країні. З початком масових заворушень у США після вбивства Дж. Флойда й подальших подій у країні Д. Трампа почали звинувачувати у «культурних війнах», що спеціально провокувалися для маніпуляцій та збільшення числа прихильників президента [23]. Водночас світова пандемія COVID-19 вносить свої корективи в зовнішню політику держав. Позначилося це й на культурній дипломатії США. Негативним явищем є намагання адміністрації Д. Трампа заборонити перебування у країні іноземним студентам, університети яких перейшли на онлайн-навчання, а також припинення видання віз студентам, які зараховані на програми, де навчання теж відбуватиметься в режимі онлайн, навіть попри те, що не всі навчальні заклади остаточно визначилися із формою проведення занять [38]. Студентські та обмінні програми є однією із важливих складових частин культурної дипломатії і попри боротьбу із пандемією, такий крок Д. Трампа не сприяє міжкультурній комунікації.

Однак президент не одноосібно веде зовнішньополітичну діяльність країни. Важливою є й роль Конгресу, який формує законодавчу базу країни, в тому числі й щодо культурної політики. Водночас існує низка інституцій покликаних корувати різні напрями дипломатичної роботи.

З 1961 р. функціонує United States Agency for International Development, (USAID, Агентство США з міжнародного розвитку) діяльність якого спрямована на надання допомоги іншим країнам. Робота агентства спрямована на економічну і гуманітарну підтримку, розбудову демократії, покращення рівня життя населення і медичного обслуговування, підтримку глобальної стабільності, а відтак і сприяння міжкультурному спілкуванню та порозумінню [32].

Діє також Advisory Committee on Public Diplomacy (Консультативний комітет США з питань публічної дипломатії). Головою комітету є заступник Держсекретаря з питань публічної дипломатії та державних питань і здійснює контроль над трьома бюро: з питань освіти та культури, громадських питань і міжнародних інформаційних програм.

Бюро міжнародних інформаційних програм забезпечує зв'язки зі світовою громадськістю щодо пріоритетів політики США [8]. Бюро організовує виступи відомих осіб: авторів бестселерів, колишніх Держсекретарів, спортсменів та ін., публічні лекції, симпозиуми і т. д., де обговорюються культура, політика, громадське життя США [42, с. 126]. Ще одним важливим напрямом діяльності бюро

є видання друкованої продукції (щорічно різними мовами оприлюднюються публікації, що висвітлюють культуру, політику, суспільне життя США) [42, с. 126].

Важливою є діяльність Bureau of Educational and Cultural Affairs (Бюро освітніх і культурних справ), головним завданням якого є розробка та впровадження обмінних програм, що створюють та підтримують взаєморозуміння з іншими країнами, необхідні для досягнення цілей зовнішньої політики США. Однак це не єдиний напрям. Бюро також розробляє, пілотує і впроваджує інноваційні підходи до ведення освітньої і культурної дипломатії [30, р. 51]. Діяльність бюро покликана встановлювати зв'язки між людьми, між нинішніми та майбутніми світовими лідерами, які будують стійкі мережі та особисті стосунки й сприяють національній безпеці та цінностям США [9]. Бюро освітніх і культурних справ корує: американські мистецькі інкубатори, виробництво кінопродукції, музику, бієнале, програму Мистецький посланник щоб сприяти міжкультурному взаєморозумінню, співпраці та демонструвати спільні цінності й прагнення [6]. Наголосимо, що цей перелік не є вичерпним. Існує низка програм, які призначені для розвитку міжкультурного взаєморозуміння. Наприклад, Бюро освітніх і культурних справ у співпраці зі Школою кінематографічного мистецтва Університету Південної Каліфорнії здійснюють керівництво програмою «American Film Showcase», що спрямована на поширення інформації про американську культуру шляхом розповсюдження кінопродукції, організацію майстер-класів, семінарів та ін. [22]. Бюро також розвиває роботу American Arts Incubators (Американські інкубатори мистецтв) – організації, які співпрацюють з посольствами та консульствами США по всьому світу та місцевими культурними організаціями. Робота має за мету міжкультурний розвиток, що втілюється через творчу співпрацю [3].

Bureau of Democracy, Human Rights, and Labor (Бюро демократії, прав людини та праці) спрямовує зусилля США щодо просування демократії, захисту прав людини, міжнародної релігійної свободи та рівних трудових прав у всьому світі [17]. Захист основних прав людини був фундаментальним каменем у створенні США понад 200 років тому. Підтримка демократії не лише пропагує такі основні американські цінності, як свобода віросповідання та права працівників, але також допомагає створити більш безпечну, стабільну та процвітаючу глобальну арену, на якій США можуть просувати свої національні інтереси.

Додатково діє Дорадча комісія із громадської дипломатії (її членів призначає президент США зі згоди Сенату на трирічний термін) [42, с. 127]. До функцій комісії належить розробка рекомендацій щодо публічної дипломатії.

У справі ведення культурної дипломатії свою частину роботи виконує The U. S. Ambassadors Fund for Cultural Preservation (Фонд послів США з питань збереження культури). Фонд надає гранти на збереження культури (історичні будівлі, археологічні пам'ятки, етнографічні об'єкти, предмети мистецтва, корінні мови та ін.) країн, що розвиваються [30, р. 57; 31].

Одним із пріоритетів зовнішньої політик адміністрації Д. Трампа є боротьба за гендерну рівність та розширення можливостей жінок. Ця стратегія послідовно втілюється різними державними й недержавними організаціями і стала частиною культурної дипломатії країни. Значна роль у цьому процесі належить Office of Global Women's Issues (Управління Секретаріату з глобальних жіночих питань), що діє в структурі Державного департаменту, має мандат сприяти правам та розширенню можливостей жінок та дівчат, застосовуючи засоби зовнішньої політики США [13].

Важливо також згадати про діяльність Корпусу миру – урядового агентства США, яке покликане «зануритися у спільноту за кордоном, співпрацюючи з місцевими лідерами для вирішення найактуальніших проблем» [1]. Діяльність Корпусу миру по всьому світі сприяє кращому розумінню американців приймаючою стороною, налагодженню міжкультурного діалогу.

Важливе місце в культурній дипломатії США належить програмам міжнародного обміну (які є дуже різноманітними: наукові, навчальні). Флагманом є заснована ще 1946 р. програма Фулбрайта – міжнародний академічний обмін. У звіті Консультативного комітету з культурної дипломатії вказано, що в першу чергу такі обміни корисні для осіб, які приїжджають до США. Однак зазначається, що не менш важливими вони є й для американців оскільки дають змогу навчитися чомусь новому у представників інших націй, культур та ін. Водночас наголошується, що за допомогою такого спілкування і співпраці можна досягнути порозуміння, знайти рішення багатьох важливих проблем у відносинах між певними націями (а отже це сприяє консолідації між державами) і полегшити ведення культурної дипломатії [30, р. 19].

Важливою є діяльність Міжнародного центру підтримки вчених ім. Вудро Вільсона – ця науково-дослідницька установа збирає під своїм дахом вчених зі всього світу і дедалі більше перетворюється на потужний мозковий центр [35]. Заснована президентом Д. Айзенхауером у 1956 р., Sister Cities International служить вузлом для інституціональних знань та розвитку дипломатії. Група об'єднала десятки тисяч дипломатів та волонтерів у понад 500 громадах-членах та понад 2000 організацій у 145 країнах на шести континентах [28]. Програма «American Music Abroad» сприяє встановленню міжкультурних зв'язків через організацію поїздок

непрофесійних музичних колективів [4]; програма «CenterStage» передбачає підтримку діяльності іноземних митців у США, яким надається можливість знайомити учасників програми з власним творчим досвідом та досягненнями через проведення спеціальних організованих заходів; програма «Community Engagement through the Arts» спрямована на просування інтересів зовнішньої політики США у питаннях гендерної рівності, соціальної інтеграції, запобігання конфліктів та охорона навколишнього середовища шляхом залучення молоді, митців та представників громадських організацій країн Південної та Центральної Америки, Африки; «International Writing Program» передбачає залучення провідних письменників зі 120 країн світу з метою навчання мистецтву написання творів різноманітних жанрів; програма «Museums Connect» спрямована на формування ефективних механізмів співробітництва у сфері музеєзнавства через обмін спеціалістів у зазначеній сфері тощо [39, с. 8].

Цікавою та дієвою ініціативою розповсюдження культурної дипломатії та формування позитивного іміджу США є робота American Corner (Американських кутків), які служать регіональними ресурсними центрами для інформації та програм, що висвітлюють американську культуру, історію, поточні події [5]. Створюючи «американські кутки» (а також – американські центри, американські простори, американські доми), Держдепартамент США намагається створити розгалужену мережу публічної та культурної дипломатії, розширюючи кількість спікерів, які діють від імені держави а також громадського сектору [37, с. 149]. Система таких організацій є розгалуженою та має різне підпорядкування і фінансування. Наприклад Американський дім у Києві – ресурс в Україні для американської культури, освіти та інформації, технологічний простір для відкритого діалогу, генерування ідей та інновацій [18].

Окремо слід згадати американський кінематограф, який є одним з основних інструментів неофіційної культурної політики і засобом формування іміджу США [35]. Додаткові можливості для здійснення культурної дипломатії надає Broadcasting Board of Governors (Рада радіомовників) і сприяє поширенню ідеалів свободи і демократії, покращенню взаєморозуміння через передачу достовірних, точних і збалансованих новин та інформації про США світовим аудиторіям [7]. Членів ради призначає президент.

Намагаючись діяти в умовах глобалізації, культурна дипломатія зіткнулася із викликом – перехід аудиторії в глобальні та соціальні мережі, особливо це стало відчутно у часи пандемії. Розуміючи масштаби можливого впливу на аудиторію, Державний департамент США налагодив чіткі механізми й структури, що відповідають за цю ділянку

роботи. Державний департамент ефективно управляє своєю власною глобальною медіа-імперією, що об'єднує більше восьми мільйонів чоловік, безпосередньо через 600 соціальних медіа-платформ [36, с. 11]. Це мало вплив і на культурну дипломатію оскільки дало можливість контактувати із багатомільйонною аудиторією одночасно.

Культурна дипломатія ведеться різноманітними мистецькими об'єднаннями, організаціями, фондами (Фонд Карнегі за міжнародний мир (Carnegie Endowment for International Peace), фондом Open Society Foundations (заснований Дж. Соросом), MacArthur Foundation, а також окремими особами: художниками, музикантами, акторами і т. д. Така діяльність часто є приватною, не узгодженою із офіційною позицією держави. Цей процес, до певної міри, є закономірним, адже культуру важко помістити в рамки й встановити чіткі межі. Часто культурні заходи реалізуються посольствами, недержавними організаціями але під опікою Державного департаменту, який частково або повністю фінансує ці заходи чи обмінні програми. Ведення культурної дипломатії країною вимагає координації зусиль багатьох державних та недержавних структур, залучення до такої роботи широкого кола осіб: дипломатів, експертів, митців і т. д. Не менш важливою складовою частиною є й економічна підтримка на державному рівні. Попри зменшення урядової підтримки, процеси глобалізації сприяють поширенню культури США [15, р. 179]. Провідну роль у здійсненні культурної дипломатії відіграє комплекс спільних зусиль державного, приватного й громадського секторів. К. Чін – американський дипломат, дослідник питань публічних справ та політики, зауважив, що «...звичайні американці, американські бізнесмени, спортсмени, митці, артисти, часто вміють передати живучість, інноваційність та теплоту, яка притаманна США» [10]. Науковець зауважує, що бюджет країни повинен включати постійне фінансування (якщо не поступове збільшення) того, що щорічно виділяється і констатує, що до 2018 р. сума коштів на «м'яку силу культурної дипломатії» була порівняно невеликою [10]. Загалом неофіційна культурна дипломатія США є більш амбітною та всепроникаючою через економічний аспект, однак це не заважає поширенню американських цінностей через голлівудські фільми, численні ЗМІ, спорт, музичну індустрію та ін. Представники державних органів США закликають своїх громадян до поширення різноманітних культурних ідей, зауважуючи, що таким чином кожен американець виступає у ролі дипломата [29]. Однак варто зауважити, що не кожен культурний захід можна вважати проявом культурної дипломатії. Наприклад, світові гастролі певного американського виконавця не можна вважати культурною дипломатією, лише коли цей виконавець діятиме за узгодженою програмою

із урядом США, певним посольством та ін., буде визначено конкретні цілі, мету, засоби її досягнення, тоді це буде культурною дипломатією. Влучно із цього приводу висловила М. Олбрайт (Держсекретарка США 1997–2001 рр.): «Культурна дипломатія полягає в тому, щоб представити різноманітність вашої власної країни та слухати, що люди говорять вам. Це не в один бік» [29]. Культурна дипломатія є каталізатором глибокого діалогу та публічного дискурсу, що може призвести до взаємоповаги та розуміння, але потребує планування дипломатичної ініціативи для досягнення цих цілей [14]. Однак те, що елементи американської культури стали частиною бізнесу і приносять надприбутки, інколи сприяє зворотному ефекту. Культура стає роз'єднуючим фактором, оскільки часто з метою отримання більшого прибутку відбувається заповнення своїм продуктом культурного середовища інших країн.

М. Каммінгс, досліджуючи американську культурну дипломатію з 1930 рр. й до початку президентства Дж. Буша (мол.), виокремив кілька її особливостей, деякі з них актуальні і з погляду сьогодення: активніше фінансування заходів культурної дипломатії з боку держави спостерігається при наростанні певної кризової ситуації чи перед зовнішньополітичною загрозою; культурну дипломатію важко проводити в умовах глобалізації та збільшення кількості центрів міжнародного впливу; боротьба із тероризмом, що формує напружені відносини із регіоном Близького Сходу, в тому числі й ведення культурної дипломатії; балансування із «провідними» державними інтересами США та бажанням їх забезпечення і застосуванням «м'якої сили» і культурної дипломатії; узгодження внутрішньої та зовнішньої політик США; залежність зовнішньополітичного курсу, в тому числі й культурної дипломатії, від змін керівників Білого дому [11, р. 12].

Висновки. Отже неготовність адміністрації Д. Трампа до діалогу, закритість, небажання йти на компроміси для досягнення спільної мети, збільшення застосування жорстких методів – санкцій заважає веденню культурної політики Сполученими Штатами Америки. На сьогодні найбільш ефективним варіантом для розвитку культурної дипломатії США має стати співпраця адміністрації президента й комерційних та некомерційних організацій, що працюють у світі в галузі мистецтва і гуманітарних наук.

ЛІТЕРАТУРА:

1. About. URL: <https://www.peacecorps.gov/about/>.
2. About us – Under Secretary for Public Diplomacy and Public Affairs. URL: <https://www.state.gov/about-us-under-secretary-for-public-diplomacy-and-public-affairs>.
3. About the Program. URL: <https://americanartsincubator.org/about/>.
4. American Music Abroad. URL: <https://www.americanmusicabroad.com/>.

5. American Corners. URL: <https://cd.usembassy.gov/education-culture/american-spaces/american-corners/>.

6. Arts Envoy. URL: <https://exchanges.state.gov/us/program/arts-envoy>.

7. Broadcasting Board of Governors. URL: <https://www.federalregister.gov/agencies/broadcasting-board-of-governors>.

8. Bureau of International Information Programs. URL: <https://2009-2017.state.gov/r/iip/index.htm>.

9. Bureau of Educational and Cultural Affairs. Our Mission. URL: <https://www.state.gov/bureaus-offices/under-secretary-for-public-diplomacy-and-public-affairs/bureau-of-educational-and-cultural-affairs/>.

10. Chin C. Why the State Department Should Fund Cultural Diplomacy. URL: <https://www.uscpublicdiplomacy.org/blog/why-state-department-should-fund-cultural-diplomacy>.

11. Cummings M. Cultural Diplomacy and the United States Government: a Survey. Center for Arts and Culture. URL: <http://www.culturalpolicy.org/pdf/MCCpaper.pdf>.

12. Eggers D. A Cultural Vacuum in Trump's White House. «The New York Times» (29.06.2018). URL: <https://www.nytimes.com/2018/06/29/opinion/dave-eggers-culture-arts-trump.html?searchResultPosition=6>.

13. Global Women's Issues. URL: <https://www.state.gov/policy-issues/global-womens-issues>.

14. Greenspan K. Cultural Diplomacy. URL: <https://www.naturalhistorymag.com/features/143027/cultural-diplomacy/>.

15. Grincheva N. U. S. Arts and Cultural Diplomacy: Post-Cold War Decline and the Twenty-First Century Debate. *The Journal of Arts Management, Law, and Society*, 2010, Vol. 40, Issue 3, P. 169–183.

16. Hare P. Public Diplomacy and Soft Power? No Thanks, It's America First. URL: <https://www.uscpublicdiplomacy.org/blog/public-diplomacy-and-soft-power-no-thanks-its-america-first>.

17. Human Rights and Democracy. URL: <https://www.state.gov/policy-issues/human-rights-and-democracy/>.

18. Introduction. URL: <https://www.americahousekyiv.org/introduction>.

19. Making the Case for U. S. Public Diplomacy. URL: <https://www.uscpublicdiplomacy.org/publication/making-case-us-public-diplomacy>.

20. National Security Strategy of the United States of America 2017, December 2017. 56 p. URL: <https://www.whitehouse.gov/wp-content/uploads/2017/12/NSSFinal-12-18-2017-0905.pdf>.

21. Nye J. Trump's presidency has reduced American soft power. URL: <https://news.cgtn.com/news/2020-05-07/Joseph-Nye-Trump-s-presidency-has-reduced-American-soft-power-QiY0sM08Q8/index.html>.

22. Overview. URL: <http://americanfilmshowcase.com/overview/>.

23. Pace J. Amid wave of cultural change, Trump tries to stir a backlash. *StarTribune* (19.06.2020). URL: <https://www.startribune.com/amid-wave-of-cultural-change-trump-tries-to-stir-a-backlash/571384322/?refresh=true>.

24. Podaeynko Y. «Goodwill ambassador»: Barack Obama as an agent of contemporary U. S. cultural diplomacy. *Філософія і політологія в контексті сучасної культури*, 2010. P. 185–189.

25. Rugh W. President Trump and America's Soft Power. URL: <https://www.palgrave.com/gp/palgrave/campaigns/us-elections-and-politics/president-trump-and-america-s-soft-power/11996866>.

26. Rugh W. Challenges for U.S. Public Diplomacy in the Age of Trump. URL: <https://www.arabmediasociety.com/challenges-for-u-s-public-diplomacy-in-the-age-of-trump/>.

27. Schneider C. Diplomacy that works: «Best practices» in cultural diplomacy. *Americans for the Arts* (12.11.2008). URL: <http://www.culturalpolicy.org/pdf/Schneider.pdf>.

28. Second Lady Karen Pence's Visit to Quito, Ecuador Helps to Strengthen Sister City Relationship. URL: <https://www.whitehouse.gov/briefings-statements/second-lady-karen-pences-visit-quito-ecuador-helps-strengthen-sister-city-relationship/>.

29. Seven Myths About Cultural Diplomacy. URL: <https://www.state.gov/seven-myths-about-cultural-diplomacy/>.

30. United States Advisory Commission on Public Diplomacy. 2018 Comprehensive Annual Report on Public Diplomacy & International Broadcasting Focus on FY 2017 Budget Data. URL: <https://www.state.gov/wp-content/uploads/2019/05/2018-ACPD.pdf>.

31. U. S. Ambassador's Fund for Cultural Preservation 2020. URL: <https://ws.usembassy.gov/u-s-ambassadors-fund-for-cultural-preservation-2020>.

32. Who we are. URL: <https://www.usaid.gov/who-we-are>.

33. Американские внешнеполитические дискуссии в период Администрации Джорджа Буша-младшего. Антология текстов американских политологов – аналитиков Государственного Департамента. Воронеж, 2007. 84 с.

34. Белоколот О. Зовнішня політика президента США Дональда Трампа за рік до виборів: як діяти Україні? URL: <https://www.mfa.gov.uk/publications/zovnishnia-polityka-prezydenta-ssha-donalda-trampa-za-rik-do-vyboriv-iak-diiaty-ukraini>.

35. Габро І. Східноєвропейський напрям культурної дипломатії США. URL: http://journals.iir.kiev.ua/index.php/pol_n/article/view/3382/3060.

36. Гавриленко І. Особливості здійснення публічної та культурної дипломатії США. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Історія*. 2016. Вип. 2. С. 9–12.

37. Гавриленко І. Дипломатичний компонент «м'якої сили» США : ... дис. канд. політ. наук : 23.00.04 – політичні проблеми міжнародних систем та глобального розвитку. Київський національний університет імені Тараса Шевченка. Київ, 2017. 241 с.

38. Думанська М. У США оскаржили заборону іноземним студентам залишатися в країні. URL: <https://www.dw.com/uk/y-ssha-oskarzhili-zaboronu-inozemnim-studentam-zalishatisya-v-kraini/a-54141341>.

39. Кучмій О. Стратегія культурної дипломатії адміністрації Б. Обама. *Міжнародні відносини Серія «Політичні науки»*. 2015. № 5. С. 1–17.

40. Маліков В. Культурна політика Великої Британії та її цінність для України. *Аспекти історичного музикознавства*. 2016. Вип. 8. С. 65–73.

41. Михайлов С. Особенности формирования внешнеполитического курса администрации

Д. Трампа. *Проблемы национальной стратегии*. № 5(44). 2017. С. 54–68. URL: <https://riss.ru/images/pdf/journal/2017/5/05.pdf>.

42. Місюк І. Інституційне забезпечення громадської дипломатії США. *Українська національна ідея: реалії та перспективи розвитку*. 2013 Вип. 25. С. 124–130.

43. Тарасенко Н. Дональд Трамп вступив на посаду президента США: чого чекати Україні? URL: http://nbuviar.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=2629:zovnishnopolitichnij-kurs-d-trampa-2&catid=63&Itemid=393.

44. Филимонов Г. «Мягкая сила» культурной дипломатии США : монография. Москва, 2010. 212 с.

45. Шамаєва В. Місце культурної дипломатії в міжнародних відносинах. *Вісник Харківської державної академії культури. Серія Соціальні комунікації*. 2018. Вип. 52. С. 71–79. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/haksk_2018_52_7.

REFERENCES:

1. About. URL: <https://www.peacecorps.gov/about/>.
2. About us – Under Secretary for Public Diplomacy and Public Affairs. URL: <https://www.state.gov/about-us-under-secretary-for-public-diplomacy-and-public-affairs>.
3. About the Program. URL: <https://americanartsincubator.org/about/>.
4. American Music Abroad. URL: <https://www.americanmusicabroad.com/>.
5. American Corners. URL: <https://cd.usembassy.gov/education-culture/american-spaces/american-corners/>.
6. Arts Envoy. URL: <https://exchanges.state.gov/us-program/arts-envoy>.
7. Broadcasting Board of Governors. URL: <https://www.federalregister.gov/agencies/broadcasting-board-of-governors>.
8. Bureau of International Information Programs. URL: <https://2009-2017.state.gov/r/iip/index.htm>.
9. Bureau of Educational and Cultural Affairs. Our Mission. URL: <https://www.state.gov/bureaus-offices/under-secretary-for-public-diplomacy-and-public-affairs/bureau-of-educational-and-cultural-affairs/>.
10. Chin C. Why the State Department Should Fund Cultural Diplomacy. URL: <https://www.uscpublicdiplomacy.org/blog/why-state-department-should-fund-cultural-diplomacy>.
11. Cummings M. Cultural Diplomacy and the United States Government: a Survey. Center for Arts and Culture. URL: <http://www.culturalpolicy.org/pdf/MCCpaper.pdf>.
12. Eggers D. A Cultural Vacuum in Trump's White House. «The New York Times» (29.06.2018). URL: <https://www.nytimes.com/2018/06/29/opinion/dave-eggers-culture-arts-trump.html?searchResultPosition=6>.
13. Global Women's Issues. URL: <https://www.state.gov/policy-issues/global-womens-issues>.
14. Greenspan K. Cultural Diplomacy. URL: <https://www.naturalhistorymag.com/features/143027/cultural-diplomacy/>.
15. Grincheva N. U. S. Arts and Cultural Diplomacy: Post-Cold War Decline and the Twenty-First Century Debate. *The Journal of Arts Management, Law, and Society*, 2010, Vol. 40, Issue 3, P. 169-183.
16. Hare P. Public Diplomacy and Soft Power? No Thanks, It's America First. URL: <https://www.uscpublicdiplomacy.org/blog/public-diplomacy-and-soft-power-no-thanks-its-america-first>.

17. Human Rights and Democracy. URL: <https://www.state.gov/policy-issues/human-rights-and-democracy/>.
18. Introduction. URL: <https://www.america.house.gov/introduction>.
19. Making the Case for U. S. Public Diplomacy. URL: <https://www.uscpublicdiplomacy.org/publication/making-case-us-public-diplomacy>.
20. National Security Strategy of the United States of America 2017, December 2017. 56 p. URL: <https://www.whitehouse.gov/wp-content/uploads/2017/12/NSSFinal-12-18-2017-0905.pdf>.
21. Nye J. Trump's presidency has reduced American soft power. URL: <https://news.cgtn.com/news/2020-05-07/Joseph-Nye-Trump-s-presidency-has-reduced-American-soft-power-QiY0sM08Q8/index.html>.
22. Overview. URL: <http://americanfilmshowcase.com/overview/>.
23. Pace J. Amid wave of cultural change, Trump tries to stir a backlash. *StarTribune* (19.06.2020). URL: <https://www.startribune.com/amid-wave-of-cultural-change-trump-tries-to-stir-a-backlash/571384322/?refresh=true>.
24. Podayenko Y. «Goodwill ambassador»: Barack Obama as an agent of contemporary U. S. cultural diplomacy. *Filosofiya i Politologiya v konteksti suchasnoi kul'tury*. 2010. P. 185-189.
25. Rugh W. President Trump and America's Soft Power. URL: <https://www.palgrave.com/gp/palgrave/campaigns/us-elections-and-politics/president-trump-and-america-s-soft-power/11996866>.
26. Rugh W. Challenges for U.S. Public Diplomacy in the Age of Trump. URL: <https://www.arabmediasociety.com/challenges-for-u-s-public-diplomacy-in-the-age-of-trump/>.
27. Schneider C. Diplomacy that works: «Best practices» in cultural diplomacy. *Americans for the Arts* (12.11.2008). URL: <http://www.culturalpolicy.org/pdf/Schneider.pdf>.
28. Second Lady Karen Pence's Visit to Quito, Ecuador Helps to Strengthen Sister City Relationship. URL: <https://www.whitehouse.gov/briefings-statements/second-lady-karen-pences-visit-quito-ecuador-helps-strengthen-sister-city-relationship/>.
29. Seven Myths About Cultural Diplomacy. URL: <https://www.state.gov/seven-myths-about-cultural-diplomacy/>.
30. United States Advisory Commission on Public Diplomacy. 2018 Comprehensive Annual Report on Public Diplomacy & International Broadcasting Focus on FY 2017 Budget Data. URL: <https://www.state.gov/wp-content/uploads/2019/05/2018-ACPD.pdf>.
31. U. S. Ambassador's Fund for Cultural Preservation 2020. URL: <https://ws.usembassy.gov/u-s-ambassadors-fund-for-cultural-preservation-2020>.
32. Who we are. URL: <https://www.usaid.gov/who-we-are>.
33. Americanskie vneshnepoliticheskie diskussii v period Administracii Dzhordzha-Busha-mladshego. Antologija tekstov amerikanskih politologov – analitikov Gosudarstvennogo Departamenta [American foreign policy discussions during George W. Bush Administration. Anthology of texts by American political scientists – State Department analysts]. Voronezh, 2007, 84 s. [in Russian].
34. Buelokolos O. Zovnishnja polityka prezydenta SShA Donal'da Trampa za rik do vyboriv: yak diyaty Ukraini? [Foreign policy of US President Donald Trump a year before the election: how should Ukraine act?] URL: <https://www.mfua.org/uk/publications/zovnishnja-polityka-prezydenta-ssha-donalda-trampa-za-rik-do-vyboriv-iyak-diyaty-ukraini>. [in Ukrainian].
35. Gabro I. Sxidnoevropejs'kyj napryam kul'turnoi dyplomaty SShA [Eastern European direction of cultural diplomacy of the USA]. URL: http://journals.iir.kiev.ua/index.php/pol_n/article/view/3382/3060. [in Ukrainian].
36. Gavrylenko I. (2016) Osoblyvosti zdijnsennya publichnoyi ta kul'turnoyi dyplomaty SShA. [Public and cultural diplomacy of the united States]. *Visnyk Kyivskogo nacional'nogo universytety imeni Tarasa Shevchenka. Istorija*, Vyp. 2, S. 9-12. [in Ukrainian].
37. Gavrylenko I. (2017). Dyplomatychnyj component «m'yakoyi syly» SShA [Diplomatic component of U. S. «soft power»]: dys. ... kand. polit. nauk: 23.00.04 – politychni problem mizhnarodnyx system ta global'nogo rozvytku. Kyivskij nacional'nyj universytety imen Tarasa Shevchenka, Kyiv. 241 s. [in Ukrainian].
38. Dumans'ka M. U SShA oskarzhyly zaboronu inozemnym studentam zalushatysya v kraïini [The United States has appealed against the ban on foreign students staying in the country]. URL: <https://www.dw.com/uk/y-ssha-oskarzhyly-zaboronu-inozemnim-studentam-zalushatysya-v-kraïini/a-54141341> [in Ukrainian].
39. Kuchmij O. (2015) Strategiya kul'turnoyi dyplomaty administraciyi B. Obamy [The strategy of cultural diplomacy of B. Obama Administration]. *Mizhnarodni vidnosyny Seriya «Politychni nauky»*, № 5, S. 1–17. [in Ukrainian].
40. Malikov V. (2016). Kul'turna polityka Velykoyi Brytaniyi ta yiyi cinnist dlya Ukrainy [Cultural policy of Great Britain and its value for Ukraine]. *Aspekty istorichnogo muzykoznavstva*, Vyp. 8, S. 65–73. [in Ukrainian].
41. Mihajlov S. (2017). Osobennosti formirovanija vneshnepoliticheskogo kursa administracii D. Trampa [Features of the formation of the foreign policy course of D. Trump Administration]. *Problemy nacional'noj strategii*, № 5(44), S. 5468. URL: <https://riss.ru/images/pdf/journal/2017/5/05.pdf>. [in Russian].
42. Misyuk I. (2013). Instyucijne zabezpechennya gromadskoyi dyplomaty SShA [Public diplomacy institutional structure in the USA]. *Ukrainska nacional'na ideya: realiyi ta perspektyvy rozvytku*. Vyp. 25, S. 124–130. [in Ukrainian].
43. Tarasenko N. Donal'd Tramp vstupyv na posadu prezydenta SShA: chogo chekaty Ukrainini? [Donald Trump took office as the President of United States: what should Ukraine expect?] URL: http://nbuviap.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=2629:zovni-shnopolitichnij-kurs-d-trampa-2&catid=63&Itemid=393. [in Ukrainian].
44. Filimonov G. (2010). «Mjagkaja sila» kul'turnoi diplomatii SShA: Monografija [«Soft power» of U. S. cultural diplomacy]. Moskva. 212 s. [in Russian].
45. Shamayeva V. (2018). Misce kul'turnoi dyplomaty v mizhnarodnyx vidnosynax [The place of cultural diplomacy in international relations]. *Visnyk Xarkivskoi derzhavnoyi akademiyi kul'tury. Seriya Socialni komunikaciyi*, Vyp. 52, S. 71–79. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/haks_2018_52_7. [in Ukrainian].

US cultural diplomacy under Trump's Presidency

Nataliia Volodymyrivna Matviichuk

Candidate of History Sciences,
Senior Lecturer at the Department
of International Relations
National University of "Ostroh Academy"
Seminarska str., 2, Ostroh,
Rivne Region, Ukraine

The article analyzes the cultural diplomacy of the United States of America under D. Trump Administration. The actuality of the problem is due to the importance of studying the components of foreign policy of the countries. Intercultural cooperation, as well as political, economic, military and other factors significantly affect modern international relations.

The aim of the article is to analyze the cultural diplomacy of the United States of America during the presidency of D. Trump, and also to identify the features and changes in the approaches to the implementation of the cultural policy. The methodological basis of intelligence is the method of political and system analysis. The use of this method revealed common and distinctive features of cultural diplomacy of D. Trump Administration and his predecessors. Moreover, the topic requires the use of multidisciplinary approaches and the use of such tools: economics, psychology, cultural studies, management, etc.

The author explored the main priorities of the US cultural diplomacy. The role and actions of D. Trump in establishing intercultural dialogue of the United States of America with other states are analyzed. The role of state bodies and structures, their influence on cultural diplomacy is also considered. It is proved that along with economic, political, and military factors, cultural diplomacy occupies a leading position in supporting the image of the United States as a global leader. It has been established that with Trump's Presidential inauguration, government spending on state cultural diplomacy has been reduced. Despite the fact that cultural diplomacy is an important component of public diplomacy, there is a decline in activities in the sphere of intercultural communication, and D. Trump primarily focuses on the domestic life of the country. Such actions of D. Trump Administration have led to a violation of the main principles of cultural diplomacy – tolerance and openness to other cultures, which contributes to the deterioration of the world image of the United States, falling trust, and reducing mutual understanding between states.

It is established that in addition to officials and state institutions of the United States, the country's cultural diplomacy is influenced by non-governmental organizations. In general, US cultural diplomacy is a product of state private and public sectors.

Key words: cultural diplomacy, "soft power", D. Trump, the USA.